

17 juli 2018

UvA Taalbeleid

Kenmerk: 2018-063193

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
Stand van zaken.....	3
Visie op Engelstalig onderwijs.....	5
Randvoorwaarden taalkeuze voor de kwaliteit van onderwijs.....	6
2. Inhoud-gedreven, weloverwogen en zorgvuldige besluitvorming.....	7
3. Taalbeheersing studenten en docenten.....	8
4. Governance.....	10
5. Remediëring van deficiënties.....	11
6. Communicatie.....	12
BIJLAGE.....	13

1. Inleiding

De UvA heeft zich in het afgelopen decennium ontwikkeld tot een volwaardige internationale universiteit en vormt een academische thuisbasis voor studenten en onderzoekers met diverse culturele en maatschappelijke achtergronden. De UvA beschouwt de rijk gevarieerde samenstelling van haar gemeenschap als een groot goed en hecht eraan dat alle studenten en docenten zich gedurende hun loopbaan aan de UvA optimaal kunnen ontwikkelen. Taal speelt hierin een sleutelrol. Taal biedt niet alleen toegang tot (nieuwe) kennis, leerervaringen en onderzoeksdata, maar is ook het medium om kennis te vermeerderen en over te dragen. Taal is ook het kanaal voor (informele) uitwisseling van gedachten, informatie en faciliteert bovendien het persoonlijk contact, tussen studenten en docenten, studenten onderling en iedereen op de campus. Kortom, taal staat aan de basis van de onderwijskwaliteit, het faciliteren van leerervaringen en de student experience. Gelet op de sleutelrol van taal in de studieloopbaan en het functioneren van de academische gemeenschap kiest de UvA voor een zorgvuldig en weloverwogen taalbeleid. Dit beleid heeft tot doel een koers te bepalen waarbinnen de UvA zich op verantwoorde wijze verder kan ontwikkelen als tweetalige universiteit¹. Het taalbeleid onderscheidt de volgende componenten:

- visie op Engelstalig onderwijs;
- inhoud-gedreven en zorgvuldige besluitvorming;
- taalbeheersing van studenten en docenten;
- voertaal in de *governance*;
- remediëring;
- communicatie.

Stand van zaken

Als tweetalige universiteit biedt de UvA nu en in de toekomst opleidingen in het Nederlands en in het Engels aan (zie tabel 1). Het merendeel van de opleidingen in de bachelorfase is Nederlandstalig en het merendeel van masteropleidingen is Engelstalig. Het aantal Engelstalige bacheloropleidingen is de afgelopen jaren toegenomen.

---

¹ De aanbevelingen zoals beschreven in de verkenning 'Nederlands en/of Engels? Taalkeuze met beleid in het Nederlands Hoger Onderwijs' van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen zijn meegenomen in het voorliggende taalbeleid. Zie: <https://www.knaw.nl/nl/actueel/publicaties/nederlands-en-of-engels>.

Tabel 1: Overzicht taal opleidingen studiejaar 2017-2018

Type	ENG	NL	NL+ENG	Totaal
Bachelor	7 ²	47	7	61
Master	44	20	9	73
Research master	19	2		21
Masteropleidingen leraar		23		23
Totaal	70	92	16	178

Binnen en buiten de UvA zijn zorgen ontstaan over de consequenties van de keuze voor het Engels. Er bestaan zorgen over de kwaliteit van het Engels, over het effect van Engelstaligheid op de toegankelijkheid voor Nederlandse studenten en over het behoud van het Nederlands. De UvA onderschrijft de visie op taalbeleid van minister Van Engelshoven, zoals opgenomen in kamerbrief over internationalisering³. Hierin geeft zij aan dat de instellingen primair verantwoordelijk zijn voor weloverwogen taalkeuzes, zowel op het niveau van de instelling, als instellingsoverstijgend. Daarnaast bespreekt zij de maatregelen die zij wil nemen om te zorgen dat de keuzes van instellingen geen negatieve effecten hebben op de kwaliteit, toegankelijkheid en doelmatigheid van het onderwijs of op de verbinding met de omgeving.

Binnen de UvA is de keuze voor de onderwijstaal toegesneden op de inhoud van de opleiding. Op hoofdlijnen zijn de navolgende vormen van onderwijstaal binnen de UvA te onderscheiden:

- Een opleiding in één taal (Engels of Nederlands).
Binnen vrijwel alle Nederlandse opleidingen is aandacht voor Engelse taalvaardigheid en is ruimte voor het volgen van Engelstalige trajecten, Engelstalige (keuze)vakken, een Engelstalige minor of een buitenlandverblijf. Daarnaast bieden sommige Nederlandse opleidingen een zogenaamde 'opbouwvariant' aan, waarbij het eerste bachelorjaar volledig Nederlandstalig is, maar gedurende de opleiding steeds meer vakken in het Engels worden aangeboden.
Binnen de Engelstalige opleidingen wordt eveneens de ruimte geboden om bijvoorbeeld een Nederlandstalig keuzevak of een Nederlandstalige minor te volgen. Bij grote Engelstalige opleidingen zoals Economics & Business Economics worden in het eerste studiejaar werkgroepen in zowel het Nederlands als het Engels aangeboden.
- Een Nederlandstalige en een Engelstalige variant van één opleiding naast elkaar. Bijvoorbeeld: Communication Science/Communicatiewetenschap en European studies/Europese studies.

---

² Dit betreft de opleidingen:

- Liberal Arts and Sciences (AUC)
- Politics, Psychology, Law and Economics (PPLÉ)
- Literatuurwetenschap
- Engelse taal en cultuur
- Media en informatie
- Economics and Business Economics
- Business Administration

³ Internationalisering in evenwicht, kamerbrief over internationalisering MBO en HO, 2018

<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-onderwijs-cultuur-en-wetenschap/documenten/kamerstukken/2018/06/04/kamerbrief-over-internationalisering-mbo-en-ho>

- Een tweetalige opleiding, waarbij bijvoorbeeld de student per vak of per opdracht kan kiezen voor Nederlands of Engels. Bijvoorbeeld het bachelorprogramma Political Science.

In meer algemene zin bestaat bij grotere opleidingen vaak wat meer ruimte voor differentiatie dan bij kleinere opleidingen. Vanaf de graduate fase wordt vrijwel alle onderwijs in het Engels aangeboden. Binnen het merendeel van de onderzoeksgebieden vormt het Engels de gemeenschappelijke taal. De UvA spant zich echter in om de onderzoeksresultaten lokaal te ontsluiten in het Nederlands.

Visie op Engelstalig onderwijs

In de UvA Onderwijsvisie⁴ en het Strategisch Kader Internationalisering⁵ zijn de navolgende keuzes gemaakt die de basis vormen voor een integraal UvA taalbeleid:

- De grondslag van de international classroom is inhoudelijk/didactisch

De UvA streeft naar een gebalanceerde mix van nationaliteiten, Nederlandse studenten en internationale studenten vanuit verschillende regio's zonder dominantie van een of een klein aantal culturen. Hiertoe vindt het onderwijs (deels) plaats in een international classroom. De UvA hanteert de volgende definitie van de international classroom: *The international classroom is a **dynamic learning space**, both physically and virtually, that encourages **active learning** by **establishing meaningful human contact and interaction** between students, peers and teachers in a truly global, diverse and inspiring environment. It is a **shared safe and brave space** where **all students, irrespective of their background, are made to feel welcome and engage**. Students are exposed to the highest standards of research-inspired teaching. They attain capacities that will help them grow into **well-informed global citizens** capable of **creating new knowledge** and become **drivers of innovation** in tomorrow's world, **generating high human impact** both **locally** as well as **beyond borders**. In doing so, future UvA graduates will play a pivotal role in devising global solutions and breaking down societal divides. The four key components that are vital to make the international classroom a reality are: Curriculum/ Cognitive Learning, Diversity & Inclusiveness, Language Policy and Student Experience⁶.*

- De UvA is bewust tweetalig

De UvA is bewust een tweetalige universiteit en zet (waar mogelijk) in op de kruisbestuiving tussen Nederlandstalige en Engelstalige opleidingen. Er is aandacht voor het behouden van een opleidingsportfolio in de bachelorfase met een gebalanceerd Nederlandstalig en Engelstalig aanbod van opleidingen. Vanwege het streven naar een tweetalig portfolio gaat voor Engelstalig bacheloronderwijs de voorkeur uit naar tweetalige opleidingen of het instellen van een Engelstalige variant naast een Nederlandse opleiding. In sommige gevallen is de keuze voor uitsluitend Engels noodzakelijk omdat bijvoorbeeld alleen zo de opleiding in Nederland behouden kan blijven⁷. Academische bekwaamheid in zowel de Nederlandse taal als de Engelse taal wordt opgevat als een competentie voor effectieve participatie en integratie, toekomstige mobiliteit en inzetbaarheid op de arbeidsmarkt. De UvA ziet het ook als haar taak om, waar nodig, het Nederlandstalig onderwijs te beschermen en een gevarieerde groep Nederlandse studenten uit de regio blijvend aan te trekken en te bedienen. De aandacht voor de Nederlandse studenten en de regio is belangrijk om de diversiteit, naast de internationale variëteit, te bevorderen. Juist ook op de Nederlandse arbeidsmarkt is behoefte aan internationaal georiënteerde academici, die (gedeeltelijk) Nederlands geschoold zijn.

⁴ <http://www.uva.nl/over-de-uva/uva-profiel/beleidsstukken/onderwijsbeleid/onderwijsvisie/onderwijsvisie.html>

⁵ <http://www.uva.nl/over-de-uva/uva-profiel/beleidsstukken/strategisch-kader-internationalisering/strategisch-kader-internationalisering.html>

⁶ UvA, Amsterdam's Global University in the Classroom, Advice prepared by the UvA Taskforce International Classroom (June 28).

⁷ Zie: Internationalisering in evenwicht, kamerbrief over internationalisering MBO en HO, 2018

<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-onderwijs-cultuur-en-wetenschap/documenten/kamerstukken/2018/06/04/kamerbrief-over-internationalisering-mbo-en-ho>

- Transparante besluitvorming
De keuze voor de voertaal van de opleiding is transparant. Het taalbeleid is dienstbaar aan de leerdoelen en -uitkomsten in het onderwijsprogramma. De keuze voor voertaalwijziging in de bachelor wordt genomen vanuit het perspectief van het totale portfolio van bacheloropleidingen en de toegankelijkheid van het masteronderwijs.
- Aandacht voor deficiënties & remediering
Voor studenten die het cognitief vermogen en de wil hebben een universitaire studie te volgen, maar deficiënties hebben op het terrein van met name taal- of studievaardigheden, biedt de UvA gerichte hulpprogramma's.
- Aandacht voor docentprofessionaliteit
De UvA zorgt dat er voldoende hoogwaardige educatieve professionaliseringsmodules beschikbaar zijn/komen ter ondersteuning van (vernieuwingen in) van de international classroom, interculturele vaardigheden en het taalonderwijs.

Randvoorwaarden taalkeuze voor de kwaliteit van onderwijs

De bewuste keuze voor een tweetalige universiteit levert een positieve bijdrage aan de onderwijskwaliteit. Randvoorwaarden voor kwaliteitsbehoud of -vergroting zijn:

- Differentiatie staat voorop. Iedere afzonderlijke opleiding maakt taal(beleids)keuzes die zijn toegesneden op de inhoud van de opleiding. Voor iedere opleiding en voor ieder programma wordt op inhoudelijke en didactische gronden en op basis van feitelijke gegevens gemotiveerd waarom de gekozen onderwijstaal wenselijk is en waarom wordt gekozen voor een bepaald model om die doelstellingen te bereiken.
- Zorgvuldige besluitvorming bij de keuze om een opleiding (gedeeltelijk) in het Engels aan te bieden. Bij de keuze van de taal wordt eveneens rekening gehouden met institutionele doelstellingen, zoals het UvA concept International Classroom, een gebalanceerd Nederlandstalig en Engelstalig aanbod van opleidingen en het gewenste niveau aan faciliteiten op de campus voor iedere student.⁸
- Aandacht voor taalbeheersing. Voor het bereiken van de gewenste kwaliteit is een goede beheersing van de onderwijstaal noodzakelijk, voor zowel docenten als studenten.
- Aandacht voor interculturele vaardigheden. Om optimaal te kunnen profiteren van de verrijking van het onderwijs door buitenlandse studenten en staf, moeten zowel studenten als staf beschikken over een voldoende aantal interculturele vaardigheden. Docenten worden in staat gesteld worden om vaardigheden te ontwikkelen om effectief onderwijs te kunnen geven in een diverse en internationale omgeving.
- Heldere en eenduidige communicatie.

---

⁸ UvA, Amsterdam's Global University in the Classroom, Advice prepared by the UvA Taskforce International Classroom (June 2018).

2. Inhoud-gedreven, weloverwogen en zorgvuldige besluitvorming

Binnen de UvA wordt voor iedere opleiding en voor ieder programma op inhoudelijke gronden en op basis van feitelijke gegevens gemotiveerd waarom een bepaalde onderwijstaal wenselijk is en hoe de bijbehorende doelstellingen bereikt worden. Deze keuzes worden gemaakt in goed overleg en brede betrokkenheid van onder meer de opleidingscommissie en de examencommissie.

Bij de keuze voor het Engels als onderwijstaal wordt rekening gehouden met de baten en kosten, de mogelijkheden en risico's, en de voor- en nadelen daarvan. Daarbij gaat het zowel om 'harde' baten en kosten (zoals verhoging van de instroom of kosten van taaltraining) als om 'zachtere' baten en kosten (zoals een internationale en diverse omgeving, toegang tot de internationale arbeidsmarkt en de taal van bestuur en inspraak). Bij de keuze van de taal wordt eveneens rekening gehouden met de UvA-brede doelstellingen, zoals een gebalanceerd Nederlandstalig en Engelstalig aanbod van opleidingen en het gewenste niveau aan faciliteiten op de campus voor iedere student. Vaststelling van de voertaal vindt plaats in overeenstemming met het 'Stappenplan omzetting voertaal' (zie de bijlage) en de universitaire Gedragscode Voertaal.⁹

De wijziging van de onderwijstaal wordt vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) zodat ook de medezeggenschap hierover meebeslist.

---

⁹ De UvA Gedragscode Voertaal zal in 2018 worden geactualiseerd.

3. Taalbeheersing studenten en docenten

De UvA beschouwt goede taalbeheersing van de voertaal van de opleiding als essentiële component van de academische vorming van haar studenten. In aanvulling hierop stimuleert de UvA taalbeheersing in het Engels voor studenten in Nederlandstalige opleidingen en omgekeerd het leren van Nederlands voor studenten in Engelstalige opleidingen, ook als dit laatste geen strikte vooropleidingseis is van de desbetreffende opleiding. De volgende overwegingen spelen in dit verband een rol:

- Studieloopbaan

In beginsel worden alle studenten in Nederlandstalige bacheloropleidingen tijdens de studie in voldoende mate geëquipeerd om een Engelstalige vervolgopleiding te doen in Nederland of in het buitenland. In vrijwel alle vakgebieden is beheersing van academisch Engels onmisbaar voor het succesvol volgen van een bachelor- of masteropleiding. Zo is het merendeel van het studiemateriaal (artikelen, tekstboeken, naslagwerken) Engelstalig en is de voertaal van het onderzoek in bijna alle disciplines Engels, waardoor actieve en passieve beheersing van jargon termen en de belangrijkste theoretische kaders cruciaal is. Nederlandstalige opleidingen aan de UvA voorzien op verschillende manieren in het bieden van mogelijkheden om het niveau academisch Engels te verbeteren, zoals de English Refresher Course aangeboden door het College Sociale Wetenschappen.¹⁰

Voor toelating tot tweetalige en Engelstalige opleidingen wordt bovendien een niveau van Engelse taalbeheersing gevraagd dat boven het vereiste minimum uit de Gedragscode Internationale Studenten ligt. Zeer goede beheersing van de Engelse taal is nodig omdat het tempo en academisch niveau van alle opleidingen hoog ligt en beheersing van de voertaal een onmisbare randvoorwaarde is om deze opleidingen met goed resultaat te kunnen volgen.¹¹ Aspirant-studenten dienen te voldoen aan de vooropleidingseis voor wat betreft deze taal. Deze vooropleidingseis wordt eveneens opgenomen in de OER. Studenten dienen te beschikken over voldoende taalvaardigheid om de opleiding met succes te kunnen volgen en afronden. Voor de UvA geldt het uitgangspunt dat de bacheloropleiding zodanig is ingericht dat de afgestudeerde voldoet aan de 'toelatingseis voldoende beheersing van de Engelse taal' van Engelstalige masterprogramma's van de UvA.¹²

- Maatschappelijke loopbaan

Studenten die aan de UvA een Nederlandstalige opleiding hebben afgerond, zijn in staat om zowel in een Nederlandse als internationale werkomgeving met Engels als voertaal te opereren.

Internationale studenten die een Engelstalige opleiding hebben gevolgd, worden tijdens de studie gestimuleerd om Nederlands te leren, onder andere met het oog op het verbeteren van hun uitgangspositie op de arbeidsmarkt. Dit bevordert hun integratie en blijfkans, wat gunstig is voor de Nederlandse samenleving en economie.

De hedendaagse, veranderende arbeidsmarkt vraagt veel van haar (toekomstig) werknemers. In vacatureteksten is 'goede beheersing van de Nederlandse en Engelse taal' eerder regel dan uitzondering, ook voor functies bij Nederlandse bedrijven of organisaties. Net afgestudeerde starters op de arbeidsmarkt dienen dus in staat te zijn zowel goed te functioneren in een Nederlandstalige werkomgeving als in een internationale werkomgeving. Dit vraagt om uitstekende beheersing van het Nederlands en het Engels, ongeacht de voertaal van de afgeronde studie.

---

¹⁰ Zie: <http://studiegids.uva.nl/xmlpages/page/2017-2018/zoek-vak>.

¹¹ De taalvaardigheidseisen zijn bij een bacheloropleiding conform de voor een bachelor geldende wettelijke vooropleidingseisen, zoals bijv. Engels op vwo-eindexamenniveau. Voor de masteropleiding kunnen aanvullende taalvaardigheidseisen worden gesteld, indien noodzakelijk voor het succesvol kunnen afronden van de master.

¹² http://www.vsnu.nl/files/documenten/Domeinen/Internationaal/Internationaliseringsagenda%20Hoger%20Onderwijs_2018.pdf

- Sociale integratie

De UvA hecht eraan dat al haar studenten zich welkom voelen op de campussen en tijdens hun studieloopbaan integreren in de academische gemeenschap. Het leren van Nederlands is hierin instrumenteel voor internationale studenten. Omgekeerd wordt ook van Nederlandstalige studenten verwacht dat zij voldoende Engels beheersen om de sociale omgang met studenten van elders prettig te laten verlopen.

Naast aanbod en leerlijnen in het curriculum, kent de UvA een aanbod van extracurriculaire cursussen gericht op beheersing van academisch Engels. Daarnaast kent de UvA een ruim aanbod van taalcursussen Nederlands en Engels, toegankelijk voor studenten, op verschillende niveaus. In veel gevallen krijgen studenten een bijzonder reductietarief op het cursusgeld. Ter introductie in de Nederlandse taal wordt een online cursus 'Dutch' ontwikkeld. Deze cursus wordt kosteloos aan alle aankomend studenten aangeboden.

Taalbeheersing/taalvaardigheid van docenten

De UvA stelt hoge eisen aan het taalniveau van haar docenten en medewerkers.¹³ Bij de docenten gaat het niet alleen om een voldoende taalvaardigheidsniveau, maar ook om de didactische vaardigheid om goed onderwijs in een vreemde taal in een internationale omgeving te geven. Dit betreft bijvoorbeeld het gebruiken van voorbeelden die inspelen op de actualiteit de belevingswereld of culturele achtergrond van studenten, het rekening houden met taalvaardigheid bij de beoordeling van *papers* of tentamens en het trainen van taalvaardigheden bij de studenten.

UvA docenten die onderwijs in het Engels geven kunnen aantonen dat het niveau van hun Engelse taalvaardigheid gelijkwaardig is aan het niveau C1 op de schaal van het Common European Framework of Reference for Languages (CEFR).

Bij Engelstalige vakken wordt/is in de cursusevaluaties een vraag opgenomen over de kwaliteit van de Engelse taalvaardigheid van de docent. Daar waar nodig biedt het instituut de middelen aan om de Engelse taalvaardigheid te verbeteren.

Buitenlandse medewerkers, die uitzicht hebben op een vast dienstverband, starten binnen een redelijke termijn met het leren van de Nederlandse taal. Het doel is dat zij binnen twee jaar na hun aanstellingsdatum over een goede kennis van het Nederlands te beschikken in woord en geschrift. Buitenlandse medewerkers die onderwijs geven in het Nederlands, kunnen aantonen dat zij over ten minste Nederlandse taalvaardigheid niveau C1 beschikken.

De UvA zorgt dat er voldoende hoogwaardige educatieve professionaliseringsmodules beschikbaar zijn/komen ter ondersteuning van (vernieuwingen in) van de international classroom, interculturele vaardigheden en het taalonderwijs. Dit zal deels gebeuren binnen de trajecten die leiden naar een basis- of senior onderwijskwalificatie (BKO/SKO).

---

¹³ Het taalbeleid voor niet wetenschappelijk personeel wordt nader uitgewerkt in een afzonderlijke notitie.

4. Governance

De UvA stimuleert dat alle groepen zo goed en inclusief mogelijk kunnen participeren in medezeggenschapsraden (ondernemingsraden, studentenraden en opleidingscommissies) en besturen (van onder andere studieverenigingen). Voorkomen dient te worden dat de keuze voor het Engels of het Nederlands leidt tot moeizame participatie of uitsluiting van groepen die een van beide talen minder goed beheersen.¹⁴ Alle formele afspraken, zoals regelingen, codes en statuten, van de universiteit zijn zowel in het Nederlands als het Engels beschikbaar.¹⁵

Binnen de UvA gaat de voorkeur uit naar het zogenaamd ‘parallel’ taalgebruik in medezeggenschapsraden. Daarbij kunnen deelnemers aan een discussie Nederlands of Engels spreken, al naar gelang hun eigen capaciteiten en wensen. Ze mogen er dan van uitgaan dat de andere deelnemers kunnen begrijpen wat ze zeggen en dat ze in staat zijn schriftelijke teksten in de andere taal te begrijpen. Dit betekent dat voor actieve deelname aan bestuursorganen en medezeggenschapsraden van alle deelnemers verwacht mag worden dat ze óf actief Engels en (passief) Nederlands op B1-niveau beheersen óf dat ze actief Nederlands en (passief) Engels op B1-niveau beheersen. Om dit mogelijk te maken wordt aan de leden van de medezeggenschapsraden taaltraining aangeboden. Deze training vindt bij voorkeur plaats voorafgaand aan de start van de medezeggenschapsperiode. Daarnaast zullen de voorliggende stukken zoveel mogelijk worden voorzien van samenvattingen in het Engels of Nederlands, afhankelijk van de taal.¹⁶

Het taalgebruik binnen de opleidingscommissies (OC) vindt bij voorkeur plaats in de taal van de opleiding. Bij de OC van een Engelstalige opleiding vinden de overleggen doorgaans in het Engels plaats, en zijn de documenten bij voorkeur Engelstalig. Het kan voorkomen dat stukken (van derden bijvoorbeeld) in het Nederlands zijn opgesteld. Binnen vergaderingen is ruimte om deze onvertaald in te brengen (eventueel met een korte samenvatting in het Engels). Bij Nederlandstalige opleidingen zal Nederlands doorgaans de voertaal zijn in vergaderingen, overleggen en documenten. Echter niet alles moet in het Nederlands; ook Nederlandstalige opleidingen bevatten Engelstalige tracés, vakken of componenten.

De decaan bepaalt in overleg met de betrokken medezeggenschapsorganen de keuze van de voertaal. Naast afspraken met de medezeggenschap worden bij een voertaalwijziging van een opleiding eveneens afspraken gemaakt met de betrokken studieverenigingen. Deze afspraken hebben vooral betrekking op de transitiefase (vertaling statuten, verandering doelgroep, omvang vereniging, etc).

---

¹⁴ Voor bestuurlijke organen (College van Bestuur, Centraal Bestuurlijk Overleg, Directeurenoverleg, Adviescommissies etc.) en medezeggenschap (GV, CSR, COR etc.) wordt uitgegaan van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht. Deze wet is in 2014 aangepast en bepaalt in artikel 2:6 lid 1 en 2 dat: 1. Bestuursorganen en onder hun verantwoordelijkheid werkzame personen gebruiken de Nederlandse taal, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald. 2. In afwijking van het eerste lid kan een andere taal worden gebruikt indien het gebruik daarvan doelmatiger is en de belangen van derden daardoor niet onevenredig worden geschaad.

¹⁵ Er zal een document worden opgesteld waarin een overzicht is opgenomen van de betreffende documenten, inclusief de eventuele juridische implicaties.

¹⁶ Een alternatieve vorm betreft de keuze voor één voertaal in medezeggenschapsraden. Bij de keuze voor deze vorm is het essentieel dat alle deelnemers de gekozen voertaal goed genoeg beheersen om actief te kunnen participeren in de beleids- en besluitvorming. Hier kan voor gezorgd worden door bijvoorbeeld alle leden van de medezeggenschap intensieve taaltraining aan te bieden. Deze training vindt bij voorkeur plaats voorafgaand aan de start van de medezeggenschapsperiode. Bij de keuze voor dit model wordt in de transitiefase voorzien in (Engelse) vertalingen/samenvattingen van de voorliggende stukken en in goede samenvattingen van het gezegde tijdens vergaderingen en bijeenkomsten.

5. Remediëring van deficiënties

De UvA hecht belang aan de detectie van eventuele taaldeficiënties in een vroeg stadium van de studie. Ervaring toont aan dat verschillen in taalvaardigheid zowel voorkomen bij studenten die vanuit verschillende aanvliegroutes aan een universitaire studie beginnen als bij studenten die via dezelfde route de universiteit binnenkomen. Uit meerdere studies komt naar voren dat schrijfvaardigheid, in het bijzonder het aanbrengen van structuur en samenhang in een tekst en het kiezen van de juiste academische stijl, het grootste struikelblok vormt voor startende studenten.¹⁷ Binnen de Engelstalige bacheloropleidingen wijzen eerste gegevens betreffende de taalvaardigheid in het Engels in dezelfde richting.

Binnen de UvA is de aanpak divers waar het gaat om bewaking van de kwaliteit van zowel de Engelse als de Nederlandse taalbeheersing van studenten. Er bestaan allerlei initiatieven om de academische taalvaardigheid van studenten te bevorderen. Zo wordt op verschillende manieren geprobeerd om studenten met een zwakke (academische) taalvaardigheid op te sporen. De aanpak varieert per faculteit en soms per opleiding. Voorbeelden zijn:

- correctie van schrijfpodochten door zowel vakdocent als docent Nederlands;
- afname van een taaltoets gericht op lagere-ordevaardigheden (grammatica, spelling);
- diagnostische toets schrijfvaardigheid gericht op hogere-ordevaardigheden (structuur, argumentatie);
- ontwikkeling van doorlopende leerlijnen voor wetenschappelijk schrijven en academische vaardigheden.

De maatregelen die worden getroffen lopen eveneens uiteen: van een vrijblijvend advies om een tekst door een ander te laten corrigeren, verwijzing naar de site www.taalwinkel.nl (online taaladviespunt HvA en UvA) tot doorverwijzing naar een verplicht remediëringstraject. Tot voor kort betrof dit hoofdzakelijk de academische taalvaardigheid in het Nederlands, maar met de komst van internationale tracks en volledig Engelstalige opleidingen gaat het de laatste tijd ook steeds meer om de academische taalvaardigheid in het Engels.

In 2018 zullen de resultaten en effecten van de diverse reparatie-activiteiten systematisch in kaart worden gebracht. De beoogde opbrengst is een overzicht van bewezen good practices van detectie en remediëring van studenten met een zwakke taalvaardigheid in het Nederlands en/of Engels.

Daarnaast zullen op basis van deze analyse aanbevelingen geformuleerd worden met betrekking tot het opsporen en remediëren.

---

¹⁷ F. Kuiken, I. Vedder, voorstel 'Werken aan taalvaardigheid'(2018).

6. Communicatie

De Universiteit van Amsterdam heeft een sterk internationaal profiel en wil een omgeving creëren waarin studenten en docenten uit binnen- en buitenland succesvol kunnen participeren en communiceren. Dit heeft consequenties voor de dienstverlening en de interne- en externe communicatie. De universiteit streeft naar tweetaligheid en biedt haar informatie zoveel mogelijk in het Nederlands en het Engels aan. In de regel hangt de taalkeuze af van de doelgroep. Informatie voor het brede publiek wordt in elk geval in het Nederlands en zo veel mogelijk ook in het Engels aangeboden. Zo is de bewegwijzering binnen de UvA campussen al voor een groot deel tweetalig of Engelstalig. Ook de informatievoorziening en ondersteuning van studenten bij praktische zaken zoals huisvesting, inschrijving, wegwijs raken in Amsterdam is in twee talen beschikbaar.

Alle informatie over Bachelor, Master en PhD opleidingen is in dezelfde taal beschikbaar als waarin de opleiding wordt verzorgd. Voor Nederlandstalige bacheloropleidingen volstaat informatie in het Nederlands aangevuld met Engelstalige informatie die specifiek gericht is op uitwisselingsstudenten. Er wordt een eenduidige Engelstalige terminologie voor functies, onderwijstermen en formele organen binnen de Universiteit gehanteerd. Hiertoe is de UvA-vertaallijst¹⁸ opgesteld. Daarnaast is de UvA English Style Guide¹⁹ opgesteld, deze geeft een overzicht van de belangrijkste basisregels die de Universiteit van Amsterdam (UvA) hanteert bij het schrijven van het Engels.

---

¹⁸ <https://www.uva-vertaallijst.nl/>

¹⁹ <https://extranet.uva.nl/content/a-z/engelstalige-communicatie/uva-english-style-guide/uva-english-style-guide.html>

BIJLAGE: STAPPENPLAN OMZETTING VOERTAAL

Dit stappenplan biedt een leidraad voor het omzetten van de voertaal van een UvA- bacheloropleiding. Doel van de omzetting is de opleiding of track toegankelijk te maken voor niet- Nederlandstalige studenten. Voor iedere opleiding of track dient op inhoudelijke gronden en op basis van feitelijke gegevens te worden gemotiveerd waarom een bepaalde onderwijstaal wenselijk is en waarom wordt gekozen voor een bepaald scenario om die doelstellingen te bereiken.

Periode: 20-24 maanden voor(beoogde) start opleiding²⁰

1. Opleidingsdirecteur meldt de onderwijsdirecteur en decaan dat hij/zij de mogelijkheid en wenselijkheid van omzetting van de voertaal wil onderzoeken. De opleidingsdirecteur geeft daarbij een korte, inhoudelijke motivatie (= meerwaarde voor het onderwijs) en de punten die in de verkenning zullen worden geadresseerd.
2. Decaan besluit al dan niet verder te gaan met de verkenning.
3. De opleidingsdirecteur informeert alle relevante partijen (inclusief de OC en EC) en betreft hen bij de uitwerking.
4. De decaan informeert het CvB over het voornemen wijziging voertaal.
5. De opleidingsdirecteur een 'Omzettingsplan' op, waarin de volgende zaken in ieder geval aan de orde komen:
  - visie inhoudelijke omzetting, inclusief:
    - inhoudelijke gronden omzetting (inhoud en kwaliteit onderwijs, academische vorming, doorstroming, voorbereiding (diverse) arbeidsmarkt (waaronder ook werk in de wetenschap), internationale mobiliteit);
    - beknopte vooruitblik op de vormgeving international classroom en de wijze waarop dit vertaald wordt in de leerdoelen van de opleiding;
  - reikwijdte van de omzetting, inclusief:
    - analyse wijziging doelgroep van de opleiding, inclusief eerste verkenning effect voor Nederlandse doelgroep;
    - analyse te verwachten verschuivingen en consequenties voor toelating en studentenaantallen, eventueel overwegen van numerus fixus;
  - vormgeving, betreft:
    - volledig Engelstalige opleiding;
    - tweetalige opleiding;
    - Engelstalige track naast Nederlandstalige opleiding;
  - concept Plan van Aanpak:
    - de planning voor omzetting (inhoudelijk en in de tijd);
    - gevolgen voor onderwijsorganisatie/ logistiek/ voorzieningen voor studenten;
    - eventueel noodzakelijke numerus fixus;
    - aanpak op hoofdlijnen (passend) taalniveau docenten en studenten;
    - communicatieplan;
    - financiële consequenties op hoofdlijnen.
6. De Opleidingsdirecteur legt het omzettingsplan voor aan de Opleidingscommissie (OC) en de Examencommissie (EC).²¹

---

²⁰ Inschrijving van aankomend studenten start 11 maanden voorafgaand aan de start van de opleiding.

7. De decaan legt het Omzettingsplan voor aan het CvB ter toetsing t.a.v. UvA brede strategische keuzes t.a.v.:
  - toegankelijkheid bachelor- en masteronderwijs gezien vanuit UvA brede opleidingsaanbod (portfolio);
  - kwaliteitsborging concept international classroom²²;
  - tweetaligheid in bacheloronderwijs;
  - consequenties huisvesting, studieruimtes etc.
8. De Opleidingsdirecteur legt na verwerking inbreng het Omzettingsplan voor aan de decaan en de onderwijsdirecteur (voor besluit over omzetting en het opstellen van een plan van aanpak voor de concrete omzetting).

Periode: 14-12 maanden voor start opleiding

9. Besluitvorming decaan (NB: besluitvorming over aanvraag numerus fixus dient uiterlijk een jaar voor start nieuwe studiejaar te zijn afgerond, inclusief positief advies medezeggenschap op centraal en facultair niveau).
10. Afschrift besluit wijziging voertaal naar directeur administratief centrum (SIS, Studielink, admissions), directeur Student Services, directeur communicatie (website, werving), directeur Huisvesting (huisvesting, campus) en directeur Academische Zaken (voertaal diplomasupplement).
11. Informeren studieverenigingen.

Periode: 12-6 maanden voor start opleiding

12. Afstemming CvB - decaan t.a.v. consequenties huisvesting, admission, etc.
13. Bij (eventuele) formele naamwijziging: instemmingstraject facultaire medezeggenschap (OC, FSR en OR) en toets procedure centrale medezeggenschap (GV).
14. De onderwijstaal (of -talen) van een opleiding wordt vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER). Aanpassing (tweetalige) OER.²³
15. Aanpassen voorzieningen t.a.v. interne (bestuurlijke) communicatie (taal, stijl, kanalen), beleids- en informatiestukken (inclusief Medezeggenschap).
16. Vastleggen samenstelling opleidingscommissies en examencommissies en afspraken maken over de voertaal.
17. Afstemmen ondersteuning van transitiefase met studieverenigingen
18. Decaan ziet toe op de uitvoering van vereiste maatregelen

De voorgenomen wijzigingen in voertaal worden tweejaarlijks uitgevraagd bij de decanen (september en februari) en de (instellingsbrede) consequenties worden minimaal een keer per jaar besproken in het Centraal Bestuurlijk Overleg (CBO).

---

²¹ Het is van belang om de OC en de EC te melden dat er tegelijkertijd een marginale toetsing plaatsvindt door het CvB.

²² UvA, Amsterdam's Global University in the Classroom, Advice prepared by the UvA Taskforce International Classroom (June 2018).

²³ De facultaire Studentenraden hebben instemmingrecht op dit artikel.